

ת"פ (ירושלים) 9087-05-19 - מדינת ישראל נ' יצחק גור

בית משפט השלום בירושלים

ת"פ 9087-05-19 מדינת ישראל נ' גור

לפני כבוד השופט מוחמד חאג' יחיא

בעניין: המאשימה
מדינת ישראל
ע"י חטיבת התביעות - מחוז י-ם

נגד

הנאשם
יצחק גור
ע"י ב"כ עו"ד דותן דניאלי
הסניגוריה הציבורית

גזר דין

1) ביום 6.12.2023 הורשע הנאשם לאחר שמיעת עדויות, בהתפרצות למקום מגורים לשם ביצוע גניבה, עבירה לפי סעיף 406(ב) בחוק העונשין, התשל"ז-1977 (להלן: "החוק"). באותה הכרעת דין, הנאשם זוכה מחמת הספק מביצוע גניבה שיוחסה לו באותו אישום, עבירה לפי סעיף 384 בחוק המוזכר.

2) לפי האישום, בין התאריכים 26.10.2018 בשעה 18:10 ועד 27.10.2018 בשעה 21:30, שהה המתלונן, שהוא אחיו של הנאשם, מחוץ לביתו השוכן ברחוב יוסי בן-יועזר בירושלים (להלן: "הבית"). הנאשם, ניצל את שהותו של המתלונן מחוץ לבית, והגיע אליו מתוך ידיעה כי יש בתוכו כסף רב. בתוך כך, הוא טיפס למרפסת האחורית של הבית, שבר את צילינדר הסורג, תוך שהוא גורם לעצמו לפצע מדמם אשר הותיר סימני דם במקום הפריצה, שבר את לשונית המנעול והחדיר חפץ חד שטיבו אינו ידוע, למרווח שבין משקוף הדלת לדלת, ואז פתח אותה בכוח ונכנס לתוך הבית. בפנים הבית, כך נטען באישום, תר הנאשם אחר סכומי כסף גדולים ובסוף הגיע לחדר המקלחת ושם, מתוך תיקים אשר היו מוחבאים בארון, הוא גנב סכום של 2,280,000 ₪. לאחר זמן מה בו שהה הנאשם בבית, ואף צרך משקאות אלכוהוליים שהיו שם, הוא עזב עם הכסף שגנב.

3) כאמור, הוכח מעל לכל ספק סביר, כי הנאשם ביצע את הפריצה לבית כמתואר, אך זוכה מחמת הספק מביצוע גניבה. הצדדים טענו לעונש בדיון מיום 3.11.2024, זאת לאחר שהתקבל תסקיר של שירות המבחן מיום 6.10.2024. לפי חוות דעת של הממונה על עבודות השירות מיום 26.11.2024, נמצא הנאשם מתאים לביצוע עבודות שירות, זאת במגבלות.

4) לפי שני התסקירים שהוגשו, ביום 3.6.2024 וביום 6.10.2024, בתמצית מתוך שמירה על צנעת הפרט, הנאשם הוא בן 51, רווק, מתגורר לבד ונעדר הרשעות קודמות. הוא נולד למשפחה ברוכת ילדים, אך ילדותו הייתה מורכבת מאוד בהיבט הפסיכו-סוציאלי. לאחר שירותו הצבאי, הוא למד באקדמיה (לא הציג אישורים), אך לא הייתה לו יציבות תעסוקתית. במהלך השנים סבל הנאשם ממאניה-דפרסיה, ובתוך כך, אף היו לו מחשבות אובדניות. הנאשם אינו שולל אפשרות של מיצוי סל שיקום בתחום הנפשי. בהתייחסו לעבירה שבה הורשע, המשיך הנאשם בהכחשתו למיזוס לו, אך מצד שני הוא התקשה לשתף אודות המורכבות של מערכת היחסים עם אחיו, המתלונן.

5) עורך התסקיר התרשם, כי מצבו האישי של הנאשם, הרגשי, הנפשי, הקושי בוויסות הכעסים, הקושי בבחון המציאות והעדר נטילת האחריות, כל אלה מהווים גורמי סיכון להישנות מעשה העבירה שבה הורשע. לעומת זאת, בשים לב לכך שהוא התאמץ להתמודד עם קשייו במשך השנים, היותו נעדר עבר פלילי ונכונותו לבחון מיצוי אפיק טיפולי, ראה עורך התסקיר בכל אלה כגורמי סיכוי לשיקום. לאחר אורכה בת מספר חודשים, שביקש וקיבל שירות המבחן לשם העמקת הבחינה של עניינו של הנאשם, ולפי תסקירו האחרון, נמצא כי הנאשם מיצה במוסד לביטוח לאומי הכרה בנכותו הנפשית, התמיד במפגשים ומעקבים פסיכיאטריים, הביע נכונות להמשיך קידום האפיק השיקומי, ולכן בא התסקיר בהמלצה לאפשר לו להמשיך בתהליך שבו הוא החל, ובתוך כך להעמידו בצו מבחן למשך שנה, זאת לצד ענישה חינוכית בדמות 120 שעות של"צ.

עיקרי טענות הצדדים

6) המאשימה טוענת, בין השאר, כי הנאשם הורשע בביצוע עבירה חמורה, אשר העונש המרבי שלצדה הוא שבע שנות מאסר. מתחם הענישה הנוהגת בנסיבות המקרה, נע בין שנה ועד שלוש שנות מאסר. אשר לנאשם, אמנם הוא נעדר עבר פלילי ושירות המבחן עמד על נסיבותיו האישיות ונסיבות חייו המורכבות, אך הוא מעולם לא נטל אחריות על מעשיו, ולכן מסוכנותו גבוהה. גם אם קיים סיכוי שיקומי, אך בהעדר נטילת אחריות, מתבקש בית המשפט שלא ליתן אמון בנאשם ויאמץ את המלצת שירות המבחן. על כן, אין בשיקול השיקומי בנסיבות אלו, כדי לגבור על משמעות אי-נטילת האחריות והאינטרס הציבורי. המאשימה עותרת למקם את עונשו של הנאשם בתחתית המתחם להשית עליו שנת מאסר בפועל, מאסר מותנה, קנס, פיצוי למתלונן וגם התחייבות.

7) הנאשם באמצעות בא כוחו - עו"ד ד' דניאלי - טוען מנגד, בין השאר ובעיקר, כי קשת הענישה בנדון היא רחבה, ואינה מתחילה בהכרח בשנת מאסר אלא בתקופת מאסר קצרה יותר. לפי ההגנה, יש לראות את הנאשם, את הרקע שלו ואת נסיבותיו האישיות, והיזקקותו לשיקום. אין לנאשם עבר פלילי, אין חשש לרצידיביזם לפלילים, וצו המבחן המבוקש, יבטיח הליך שיקומי סדור. הנאשם סובל מאתגר נפשי שממקם אותו על סייג האחריות הפלילית. אי-נטילת האחריות על-ידו היא זכותו, ובכל מקרה היא לא הייתה לשווא, מאחר וזוכה מהעבירה שיוחסה לו. נטילת האחריות על-ידו אינה מהווה תנאי להליך שיקומי. בגזירת הדין יש ליתן את הדעת לחלופי התקופה ממועד ביצוע העבירה ולהיותה עבירה ראשונה בחייו. ההגנה עותרת לאמץ את המלצת

8) גם הנאשם דיבר לפניו בדיון הטיעונים לעונש. הוא פתח את דבריו בהתנצלות "אם פגעתי במישהו"- כלשונו. הוא חי מקצבת נכות. כיום, הוא מטופל תרופתית בתחום הנפשי. אשר ליחסו עם אחיו המתלונן, הוא מופתע כיצד "התהפך" עליו, אף שגידל אותו בילדותו ודאג לצרכיו. הנאשם ציין, כי לא השתכנע שהוא המבצע של המיוחס לו באישום, אך שב על התנצלותו ואמר: "אם פגעתי במישהו גרמתי למישהו משהו אני מתנצל מעמקי נשמתי ואני אפצה אותו במה שהוא רוצה" (ש' 33-34, ע' 7 בדיון מיום 3.11.2024).

דיון והכרעה

9) סעיף 40ב בחוק העונשין מורה, כי "העיקרון המנחה בענישה הוא קיומו של יחס הולם בין חומרת מעשה העבירה בנסיבותיו ומידת אשמו של הנאשם ובין סוג ומידת העונש המוטל עליו". לצורך מילוי מלאכת גזירת הדין, נקבע בסעיף 40ג בחוק, כי בית המשפט יקבע מתחם עונש הולם למעשה העבירה שביצע הנאשם ויגזור את הדין בתוך מתחם העונש שנקבע, אך ניתן לחרוג ממתחם זה בשל שיקולי שיקום או הגנה על שלום הציבור.

10) אשר לערכים המוגנים בעבירה שבה הורשע הנאשם, יצוין כי האיסור נועד לשמור על קניינו של הפרט, על תחושת הביטחון האישי שלו במרחב הפרטי, ולבטח כאשר מדובר בביתו של קורבן העבירה, ביתו-מבצרו. מדובר בעבירת רכוש חמורה, אשר העונש המרבי שלצדה הוא עד שבע שנות מאסר. חומרתה נגזרת גם מרמת המסוכנות הפוטנציאלית הטמונה במעשה, לבל למשל, הביצוע יתפתח גם לפגיעה בנפש. ברע"פ 10551/09 יורובסקי נ' מדינת ישראל (7.1.2010), נקבע בין השאר, כלהלן:

"בית משפט זה חזר והזהיר והתריע פעמים רבות, כי תינקט גישה מחמירה בענישה על עבירות רכוש בכלל ועל עבירות ההתפרצות לבתים בפרט, גישה אשר תציב הגנה משמעותית ויעילה יותר לביטחונם של אזרחים תמימים, ואשר תעניק את המשקל הראוי גם למחיר הנפשי והצער שמוסבים להם בשל החדירה לפרטיותם"
ראו גם: רע"פ 244/10 מיר נ' מדינת ישראל (25.1.2010)

11) אשר לנסיבות ביצוע העבירה, כפי שהוכח במשפט, בהינתן הממצאים הפורנזיים שהוכחו במשפט (ממצאי DNA מטיפת דם ופיית בקבוק), ושקלול עדויות העדים, הוכח כי בתקופה הרלבנטית, התפרץ הנאשם לבית אחיו כדי לגנוב. בתוך כך, הוא טיפס למרפסת האחורית של הבית, שבר את צילינדר הסורג ואת לשונית המנעול והחדיר חפץ חד שטיבו אינו ידוע, למרווח שבין משקוף הדלת לדלת. אז, פרץ אל תוך הבית. גרסת המתלונן לפיה בביתו היה כסף בסכום גדול, וכי הנאשם ידע על כך מבעוד מועד, נמצאה אמינה. במהלך נוכחותו בבית, שתה הנאשם בקבוק בירה. מדובר במעשה חמור ומפחיד. אמנם לא הוכח כדבעי כי בוצעה גניבה, אך לא ניתן להתעלם מהנזק הפוטנציאלי הטמון במעשה כזה וגם מרמת התעוזה הנדרשת על מנת לבצעו. מן העבר האחר, לא נראה שהביצוע נעשה בתחכום מיוחד וגם לא היה ביצוע בצוותא.

12) אשר למדיניות הענישה ההולמת, לאחר שבחנתי את נסיבות ביצוע העבירה, את הפסיקה אליה הפנו הצדדים, וכן לאחר בחינת פסיקה נוספת (לעתים עם עבירות נוספות, או נסיבות חמורות או מקלות יותר), הגעתי לכלל מסקנה לפיה מתחם הענישה הנוהגת בנסיבות העניין נע בין שישה חודשי מאסר, שיכול וירוצו בעבודות שירות, ועד 20 חודשי מאסר (ראו והשוו עם השינויים המתחייבים: רע"פ 512/22 דגמש נ' מדינת ישראל (23.3.2023); רע"פ 3565/20 לביא נ' מדינת ישראל (14.6.2020); רע"פ 689/20 גבאי נ' מדינת ישראל (28.1.2020); ע"פ 370/14 סלפיתי נ' מדינת ישראל (25.8.2014); עפ"ג (מחוזי ת"א) 40032-05-10 מדינת ישראל נ' יגודיב (13.10.2010); ת"פ (שלום חי') 17293-10-23 מדינת ישראל נ' מוגרבי (2.7.2024); ת"פ (שלום ב"ש) 16824-10-21 מדינת ישראל נ' אל הזייל (14.3.2024); ת"פ (שלום ב"ש) 41072-03-14 מדינת ישראל נ' מטקה (5.6.2016)).

13) אשר לנסיבות שאינן קשורות לביצוע העבירות, ניתנת הדעת בהקשר דן לגילו של הנאשם (בן 51), ועובדת היותו נעדר עבר פלילי. למרות קשייו האישיים, הכלכליים והבריאותיים, כפי שעמד על כך התסקיר בפירוט, נמצא שהנאשם ניהל אורח חיים נורמטיבי במשך השנים, ונראה שהוא היה מתאמץ להתמודד עם קשייו. בנדון, ניתנת הדעת גם לחלוף התקופה ממועד ביצוע העבירה (2018) ועד היום, וגם למצבו הרפואי-נפשי, שבא לידי ביטוי בהכרה לאחרונה בנכות בשיעור 40%.

14) הנאשם לא נטל אחריות על מעשיו בשום שלב, וניהל את ההליך עד תום. אכן, זו זכותו המלאה ואין לזקוף זאת לחובתו מבחינת חומרת העונש. באותה נשימה יצוין, כי ככלל, אין הוא זכאי בנסיבות כאלו, ל"הנחה" לה זכאי נאשם שנטל אחריות, מלאה או חלקית, תוך חיסכון בזמן ובמשאבים. למרות האמור, יש ליתן את הדעת בהקשר דן לכך, שבתום ההוכחות זוכה הנאשם מחמת הספק מביצוע עבירת הגניבה, כך שניהול התיק היה בר-משמעות מבחינתו. מכל מקום, בדבריו בדיון הטיעונים לעונש, היה ניתן להרגיש ניצנים של נטילת האחריות, עת אמר בפתח דבריו כאמור: "אם פגעתי במישהו, אז כמובן אני מתנצל" (ש' 23, ע' 7 בדיון מיום 3.11.2024). יש לקוות, כי ניצנים אלה יעצימו להתבוננות מלאה מצדו בקשיי התנהגותו.

15) עוד בנושא זה, ניתנת הדעת, בכובד ראש, להמלצת שירות המבחן למיצוי האפיק השיקומי שבו החל הנאשם, אפיק שנפתח אך לאחרונה ויש בו לסייע לו להתמודד עם קשייו ולהבין את עומק החומרה של מעשיו. גם בעיניי, אפיק זה ראוי למצות אותו בנסיבות העניין, הן לטובת הנאשם, הן לטובת האינטרס הציבורי והחברה בכלל. בהינתן חומרת העבירה, בהינתן המניע הכלכלי מאחורי ביצועה, אני סבור כי ענישה בדמות של"צ בנסיבות אלו, מהווה חריגה משמעותית ממתחם הענישה הנוהגת, פוגעת בהרתעת היחיד והרבים, ולכן אין בידי לאמץ אותה. מן העבר האחר, קיימת הצדקה לסטייה מידתית, לקולא, ממתחם הענישה הנוהגת, זאת משיקולי שיקום (כפי שעמד על כך התסקיר; סעיף 40ד בחוק העונשין), אך תוך איזון עם מידת הפגיעה באינטרס הציבורי והצורך בהצבת גבול ברור בין המותר והאסור, ושיקולי הרתעת היחיד והרבים.

סיכום

16) לאור האמור, אני משית על הנאשם את העונשים הבאים:

א) חודשיים מאסר שירוצו בעבודות שירות. ריצוי העונש יחל ביום 10.2.2025, או בכל מועד אחר לאחר תאריך זה, כפי שיקבע הממונה. מוזהר הנאשם בכך, כי אם לא יעמוד בהוראות הממונה כלשון וכמשמען, הוא ירצה את יתרת עונשו מאחורי סורג ובריח. (ב) ארבעה חודשי מאסר, זאת ככל שיעבור הנאשם את העבירה שבה הורשע או כל עבירת רכוש אחרת, תוך שלוש שנים מהיום.

ג) הנאשם יפצה את המתלונן בסך 2,000 ₪ וזאת בשני תשלומים חודשיים שווים ועוקבים, כאשר התשלום הראשון יבוצע עד יום 1.2.2025, והתשלום השני יבוצע עד יום 1.3.2025. באחריות המאשימה לעדכן את המתלונן בהוראה זו.

תשלום הפיצוי יבוצע באמצעות רשות האכיפה והגבייה באחת מהדרכים הבאות: בכרטיס אשראי - באתר המקוון של רשות www.eca.gov.il; מוקד שירות טלפוני בטלפון *35592 או בטלפון 073-2055000; במזומן בכל סניף של בנק הדואר.

ד) התחייבות על סך 10,000 ₪ זאת ככל שיעבור הנאשם את העבירה שבה הורשע או עבירת רכוש אחרת תוך שנה מהיום.
ה) ניתן בזאת צו מבחן למשך שנה מיום סיום ריצוי עבודות השירות.

17) ככל שלא תקבל הנחיה אחרת, הנאשמת תתייצב לצורך קליטה והצבה, ביום 1.12.2024 בשעה 09:00, במשרדי הממונה: יחידת ברקאי, עבודות שירות, שלוחת דרום, סמוך לכלא באר-שבע (טלפון 074-7831218; פקס 08-9193006; דוא"ל: avshdarom@ips.gov.il).

זכות ערעור לבית המשפט המחוזי בירושלים תוך 45 יום.

המזכירות - להעביר את גזר הדין לממונה ולשירות המבחן.

ניתן היום, כ"ח כסלו תשפ"ה, 29 דצמבר 2024.